

UTLÅTANDE

Detaljplan för del av Messlingen 3:134, Kappruet, Härjedalens kommun

INKOMNA NYTTRANDEN UNDER GRANSKNINGSTIDEN

Detaljplanen har varit utsänd till berörda sakägare, Länsstyrelsen samt övriga berörda myndigheter och kommunala förvaltningar under tiden 2017-01-19 – 2017-02-19

1. Räddningstjänsten
2. Lantmäteriet
3. Trafikverket
4. Länsstyrelsen
5. Sametinget
6. Mittådalens sameby

BEMÖTANDE AV INKOMNA YTTRANDEN

1. Räddningstjänsten

Sammanfattning

Räddningstjänsten har inget att erinra mot planförslaget

2. Lantmäteriet

Sammanfattning

Lantmäteriet har tagit del av planförslagets granskningshandlingar och har följande synpunkter:

Plankartan

Den yta som är utlagd som bollplan (allmän platsmark) och friluftsliv, skoterparkering (kvartersmark) måste ändras. Detta då en och samma yta inte kan vara både allmän platsmark och kvartersmark. Detta eftersom olika markåtkomst- och förvaltnings regler gäller för allmän platsmark och kvartersmark enligt fastighetsbildningslagen och plan- och bygglagen.

Kommentar:

Plankartan ändras enligt Lantmäteriets synpunkt

På området avsett för camping i planområdets nordvästra del finns bestämmelsen a₂. Lantmäteriet kan inte se att denna bestämmelse finns bland planbestämmelsernas förklaring.

Kommentar:

Bestämmelsen a₂ tas bort från planbestämmelser

Den tänkta vägen till G-området i öster är idag utlagd som ett T-område, kvartersmark. Detta är en planbestämmelse som är avsedd för allmänna kommunikationer som enbart buss eller taxi eller som är spår- eller kabelbunden.

Typexempel är busstationer, resecentrum eller spårområden för järnväg. Denna väg måste därför planläggas på annat vis.

Kommentar:

Planbestämmelse T tas bort från planbestämmelser och ersätts med LOKALGATA

Planbestämmelsen N4 för topprestaurangen/cafét bör ändras till en mer lämplig bestämmelse för service/café enligt Boverkets rekommendationer. Bestämmelsen N  r tillämplig för friluftrelaterade markområden och bör ha grön färg enligt Boverkets allmänna råd. Så är inte fallet här då området är avsett att bebyggas med service/caféverksamhet varför en annan mer lämplig planbestämmelse b r användas

Konsekvensen av nuvarande utformning är att det är otydligt vilken markanvändning som egentligen till ts då planbestämmelsen och färgen inte överensstämmer med vad som normalt förknippas med en restaurang eller cafe.

Kommentar:

N4 ändras till beteckningen H1 Handel Café/Restaurant. F rgbeteckningen  ndras

Den yta som är utlagd med planbestämmelsen G och L i planområdets  stra del b r ändras. I detta område  r det oklart vart transformatorstationen ska ligga, benämnd fa. Denna bör lokaliseras till ett visst område i ytan då det  r en annan användning än den planerade G och L-verksamheten.

Kommentar:

Nytt område föreslås för E3 transformatorstation. Plankartan  ndras.

Lantmäteriet har frågetecken gällande lämpligheten för det kvarter som har planbestämmelsen es. Enligt denna bestämmelse och planens intentioner  r detta område avsett för permanentbostäder där högst 4 st byggnader f r uppföras och, såvitt Lantmäteriet f rst r, med högst 2 lägenheter i varje byggnad. Minsta fastighetsstorlek  r satt till 20 000 kvm. Alltså  r hela kvarteret tänkt att bilda en enda fastighet. Lantmäteriet ser en risk i att bestämmelsen om minsta fastighetsstorlek kommer hindra framtida önskemål om avstyckningar och bli flexibel, då 20 000 kvm  r stort med tanke på den tilltänkta markanvändningen och dess utformning i det aktuella området. Med tanke på att planens genomf randtid  r 15 år kan en planändring under denna tid vara svår att få till stånd varför bestämmelsen es/s inneh ll b r övervägas.

Kommentar:

Planbestämmelsen kvarstår enligt exploatörens önskemål

Planbeskrivningen

Särskilda skäl till varför enskilt huvudmannaskap ska gälla i planområdet måste anges i avsnittet huvudmannaskap enligt PBL 4:7. Detta saknas i nuläget.

Under fastighetsr ttliga frågor och konsekvenser b r innebörden av att det ska r da enskilt huvudmannaskap i planområdet beskrivas. Viktigast  r att redovisa att driftkostnader för de allmännyttiga anläggningar som finns kommer att belasta fastigheterna inom planområdet n r gemensamhetsanläggningar  r bildade.

Kommentar:

Kommunen är inte huvudman för allmän plats inom planområdet. Alla vägar i byn förvaltas av enskilda sammanslutningar och har så gjorts under lång tid. Det ger en enhetlig förvaltning i området att låta även dessa vägar ha enskilt huvudmannaskap. Driftskostnader för de allmännyttiga anläggningar som finns kommer att belasta fastigheterna inom planområdet när gemensamhetsanläggningar är bildade.

3. Trafikverket

Sammanfattning

Trafikverket har inget att erinra mot planförslaget

4. Länsstyrelsen

Sammanfattning

Länsstyrelsen har fått planhandlingar för granskning enligt 5 kap 18 § plan- och bygglagen (PBL 2010:900). Detaljplanen handläggs enligt reglerna för utökat planförfarande

Prövning enligt 11 kap 10 § plan- och bygglagen, PBL (2010:900)

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap 10 § PBL att ett antagande av detaljplanen kan komma att prövas. Det bedöms ej vara klarlagt huruvida ett antagande och genomförande av detaljplanen kommer att påtagligt försvåra och därmed ej tillgodose riksintresset för rennäring. Se vidare avsnittet *Länsstyrelsens bedömning* i detta yttrande.

Strandskyddet hävs inom delar av planområdet. Den juridiskt bindande plankartan samt planbeskrivningen har ej överensstämmande skäl för upphävande. Så till vida att plankartan ej korrigeras i enlighet med planbeskrivningen så kommer ett antagande av detaljplanen att prövas. Se vidare under avsnitt *Strandskydd* i detta yttrande.

Kommentar:

Plankartan och planbeskrivningen korrigeras till lika skäl för upphävande.

Bakgrund och detaljplanens syfte

Syftet med detaljplanen är att utöka befintlig verksamhet inom planområdet med hotell, lägenheter för personalboende, nya liftar och skidnedfarter, camping, reningsverk, verkstads/garagebyggnader, toppstuga/café samt 136 fastigheter för fritidshus.

Länsstyrelsen påtalade i samrådsyttrandet för att planen kunde komma att överprövas på grund av det inte gick att utesluta att ett genomförande av detaljplanen skulle leda till påtaglig skada på riksintresse för rennäringen enligt 3 kap. 5 § miljöbalken samt på grund av att kommunen inte kunnat visa att upphävande av strandskydd kunde genomföras i linje med gällande bestämmelser.

Miljökonsekvensbeskrivning

Genomförandet av detaljplanen har bedömts kunna medföra en betydande miljöpåverkan och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) har upprättats. MKB medföljer granskningshandlingarna. Länsstyrelsen bedömer att MKB uppfyller de

krav som ställs i förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar men ser behov av kompletteringar i avsnittet om riksintresse för rennäring.

Kommentar:

MKB:n kompletteras enligt länsstyrelsens synpunkter.

Förhållande till Översiktsplan

Gällande översiktsplan anger ej specifik markanvändning för aktuellt område. Området ingår i den fördjupade översiktsplan (FÖP) för Bruksvallarna, Ramundberget, Mittådalen och Kappruet som är under framtagande. I denna FÖP finns föreliggande detaljplan med som ett anspråk. Länsstyrelsen har nyligen lämnat samrådsyttrande över denna fördjupade översiktsplan. Se vidare under avsnittet rennäring.

Kommentar:

Den fördjupade översiktsplanen för Bruksvallarna-Ramundberget-Mittådalen-Messlingen (FÖP) planeras att ställas ut för granskning under sommaren 2017. I föreliggande förslag till FÖP:en finns detaljplanen med som ett

NYTT BEBYGGELSEOMRÅDE

”BT7 Kappruet, Messlingen 3:134

Attraktivt område omfattande ca 75 ha med omedelbar anslutning till fjäll, befintlig skidlift, backar och serviceanläggning. Området ligger inom och i anslutning till flera riksintressen. I pågående och kommande detaljplanering av området ska stor vikt läggas vid att exploateringen inte ska medföra skada för de utpekade riksintressena och de naturvärden som finns. I enlighet med FÖP:ens syfte kan en tätare bebyggelse i anslutning till den alpina liftanläggningen vara möjligt för att säkerställa en hög nyttjandegrad och ekonomiskt underlag för utbyggnad av den alpina anläggningen.

Förutom bebyggelse för enskilda fritidshus kan exploateringen innehålla hotell, restaurang, lägenheter och camping. Totalt antal bäddar, om hela området planläggs, kan beräknas till ca 1 500. Detaljplaneläggning ska ske i 3 mindre etapper i området för att på så sätt kunna utvärdera de konsekvenser som stängslet kan ge upphov till.

Samråd och uppföljning med Mittådalens sameby, Destinationen och kommunen ska ske årligen vad gäller kanalisering av turister inom samebyns åretruntmarker.”

Utvärdering föreslås ske efter varje säsong.

Länsstyrelsens roll i granskningskedet (PBL 5 kap. 22 §)

Länsstyrelsen ska under granskningstiden yttra sig över planförslaget, om förslaget enligt länsstyrelsens bedömning innebär att:

1. ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken (MB) inte tillgodoses,
2. en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs,
3. strandskydd enligt 7 kap. miljöbalken upphävs i strid med gällande bestämmelser,
4. regleringen av sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår flera kommuner inte har samordnats på ett lämpligt sätt, eller
5. en bebyggelse eller ett byggnadsverk annars blir olämplig med hänsyn till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

RIKSINTRESSEN

Planområdet är direkt berört av riksintresse för Naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken samt riksintresse för Rörligt friluftsliv enligt 4 kap. 2 § miljöbalken. Genomförande av planförslaget bedöms inte leda till sådan påverkan på dessa riksintressen att detaljplanen inte kan genomföras.

Detaljplanen ligger vidare i närhet till riksintresse för Friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken och riksintresse för Rennäringen enligt 3 kap. 5 § miljöbalken.

Riksintresse Rennäring

Riksintressen för rennäringen i Härjedalens kommun beslutades i juni 2016.

Detaljplaneområdet är ej utpekade som riksintresseområde för rennäringen. I nära anslutning till området finns dock kärnområde av riksintresse Anåfjället/Lillfjället enligt 3 kap. 5 § miljöbalken:

- Mark- och vattenområden som har betydelse för rennäringen eller yrkesfisket eller för vattenbruk ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringarnas bedrivande.
- Områden som är av riksintresse för rennäringen eller yrkesfisket skall skyddas mot åtgärder som avses i första stycket-

Översiktsplan.

Kommunernas översiktsplanering är det viktigaste instrumentet för dialog kring riksintressena. I översiktsplanen görs avvägningar mellan olika allmänna intressen (se 3 kap. 4 § PBL). Det är först i översiktsplanen som konsekvenserna av ett riksintresseanspråk tydliggörs och hur påverkan blir i förhållande till andra allmänna intressen. I översiktsplanen ska kommunen redovisa hur man har tagit hänsyn till riksintressena så att dessa inte påtagligt skadas. Länsstyrelsen ska i sitt granskningsyttrande till översiktsplanen bedöma hur det aktuella riksintresset tillgodoses. Om länsstyrelsen inte delar kommunens syn på och redovisning av riksintressefrågorna ska detta framgå i granskningsyttrandet.

För området saknas en aktuell översiktsplan som kan ge vägledning i frågan. En fördjupad översiktsplan (FÖP) för Bruksvallarna, Ramundberget, Mittådalen och Messlingen är under framtagande och samråd har skett under vintern 2016-2017. FÖP:en berör direkt eller indirekt ett flertal utpekade riksintresseområden.

Sametinget har i samband med samrådet yttrat sig till länsstyrelsen. Yttrandet berör samtliga områden i översiktsplanen och hålls på en mer övergripande nivå.

Sametinget framför i sitt yttrande att planförslaget kan påtagligt skada riksintresset för rennäring. Strategiska områden kan påverkas negativt genom en ökning av störningar på grund av ökat antal besökare på fjället.

Länsstyrelsen har i samrådsyttrandet till FÖP:en kommenterat att för vissa områden kan planen innebära en risk att riksintresse för rennäring inte tillgodoses, och att detta främst gäller riksintresseområden vid Messlingen, Anåfjället och Kappruet. Länsstyrelsens slutsats i samrådsyttrandet är att planens konsekvenser för rennäringen måste utredas och beskrivas närmare i samråd med berörda samebyar inför planens utställning.

Kommentar FÖP:

Kommunen konstaterar att planförslaget till ny FÖP kan innebära att fler människor kan komma att vistas inom planområdet sommar som vinter. Sommarturismen har under de tre senaste åren ökat mellan 10 - 20 % varje år, enligt siffror från Destination Funäsfjällen. Från Destinationen fastslås också att det är sommarturismen som har den största potentialen att växa. I och med detta blir det av yttersta vikt att arbeta med dialog mellan samebyarna, turismnäringen och kommunen. Möjliga åtgärder för att förhindra en negativ påverkan på rennäringen kan vara in- och omdragning av leder eller tillfällig stängning av leder och områden, vid tidpunkter när renarna befinner sig i området. Kommunen har sedan tidigare, som rutin att alltid samråda med berörda samebyar i samband med upprättande av planer, i samband med bygglov och tillståndsprövningar.

Planförslaget FÖP berör, till en del, riksintresseanspråk för rennäringen, beslutade av Sametinget juni 2016. Ingen av områdena som utgör riksintresseanspråk för rennäringen har dock föreslagits för exploatering, utan bibehålls och skyddas i planen som kalvfjäll, passage för skid-, skoter- och vandringsleder eller kulturskyddsområde. Kommunen utgår ifrån att samebyarna, på möten och under planprocessen, med sina praktiska kunskaper och erfarenheter av renskötsel själva har kunnat vara med i bedömningar av kvaliteten och betydelsen av renarnas betesområden.

Kommunens anser att det är viktigt att näringarna som verkar idag fortsättningsvis värnas och att de befintliga företagens utvecklingsmöjligheter tillvaratas. Kommunen menar även att det finns förutsättningar för att näringarna ska kunna samverka och samexistera inom kommunen.

Med hänsyn till rennäringen har kommunens varit väldigt försiktig med att lägga ut områden för exploatering i direkt anslutning eller närhet till mark som är av intresse för rennäringen.

Målet med den FÖP:en är att skapa förutsättningar för permanent boende samt fritidsboende i sådana former som möjliggör hög nyttjandegrad nära liftarna och andra strategiska lägen, d.v.s. kommersiella bäddar framför exploatering av enskilda fritidshus. Stor andel uthyrningslägenheter ger förutsättning för bättre service och färre biltransporter samtidigt som bättre beläggning skapar fler arbetstillfällen.

Planförslaget innebär en ökning av antalet besökare i området, och därmed också mer människor ute på fjället. Det är därför viktigt att det finns kanaler och stråk för att säkerställa och kunna styra var spår och leder ut på fjället ska lokaliseras. Det är viktigt att fjällområdena bibehålls och att exploateringen inom hela planområdet sker på ett ansvarfullt sätt i samarbete med samebyarna och Destinationen så att bra passager för turister kan åstadkommas samt för att undvika intressekonflikter.

Kommunens ställningstagande och beaktande av rennäringens riksintresseanspråk som helhet kommer att klargöras i kommunens pågående arbete med att ta fram en ny kommun övergripande ÖP. Ny ÖP planeras att antas under hösten 2018.

Sammanfattning:

Kommunen anser att så långt som möjligt tagit hänsyn till rennäringen tas genom att;

- aktivt samråder med de samebyar som verkar inom kommunen
- inbjuder samebyarna till olika former av möten
- undviker områden som omfattas av rennäringens riksintresseanspråk och skyddar dessa områden genom att lägga ut dem som kalvfjäll, passage för skid-, skoter- och vandringsleder eller kulturskyddsområde.
- koncentrerar ny bebyggelse i strategiska lägen i anslutning till redan befintlig bebyggelse eller förtätar befintligt bebyggda områden så att områden med stora natur- och kulturvärden kan behållas utan alltför stor negativ påverkan.
- diskutera stängning/omdragning av leder i området inför varje säsong och under perioder när renarna nyttjar området efter samråd med samebyn, Destination Funäsdalen och Nordic Skicenter

Kommunen har i sin avvägning av riksintresseanspråken enligt MB 3 kap 5 för rennäringen bedömt att, hänsyn tas och att konsekvenserna av föreslagna exploateringar inom föreliggande FÖP inte medför avsevärd olägenhet för rennäringen. Kommunen har i FÖP:en undvikit områden som omfattas av rennäringens riksintresseanspråk och därmed skyddar dessa områden mot åtgärder som påtagligt kan försvåra rennäringens bedrivande.

Kommunen menar även att Akwé: Kons riktlinjer har tillämpats genom att samebyarna har kunnat lämna synpunkter redan i tidigt skede samt i samråds- och granskningsskedet, kommunen har undvikit att lägga ut exploateringsområden i områden som är viktiga för rennäringen samt att samebyarna har getts möjlighet till att delta på informations- och arbetsgruppsmöten.

Mittådalen sameby har varit representerade och ingår i båda arbetsgrupperna för Bruksvallarna-Ramundberget respektive Mittådalen-Messlingen och har deltagit på samtliga informations och arbetsgruppsmöten som kommunen har bjudit in till.

På agendan på respektive möte har följande frågor diskuterats;
Syftet med planen - Vad vill vi uppnå? Varför och Hur? Avgränsning av planområde, Viktiga och värdefulla "pärlor" (platser, leder, byggnader mm.) som ska stärkas och bevaras, Rörelsemönster i byarna- Hur tar man sig ut på fjället? Hur rör man sig mellan olika platser i byn? Strategier bevarande - förtätning/nya exploateringsområden. – Hur högt upp på fjället ska bebyggelse tillåtas?
Jordbruksmark - Hur ska denna hanteras? Viktiga funktioner som kommunen bör arbeta för att förverkliga samt Inkomna exploateringsönskemål.

Kommunen anser att det är viktigt att näringarna som verkar idag fortsättningsvis värnas och att befintliga företagens utvecklingsmöjligheter tillvaratas. Kommunen vill särskilt poängtera vikten av att skapa förutsättningar för att dessa två näringar ska kunna samverka.

Sametingets yttrande

Sametinget är den myndighet som för rennäringen har särskilt ansvar att peka ut områden av riksintresse. Länsstyrelsen har i ärendet begärt yttrande från Sametinget. Sametingets yttrande bifogas i sin helhet som en bilaga men sammanfattas nedan:

Den MKB som tagits fram gällande rennäringen har inte tillräckligt belyst konsekvenserna av hur Mittådalen's sameby påverkas. Den tänkta exploateringen av samebyns åretruntmarker kommer att medföra påtaglig skada för rennäringen. Samråd som tidigare skett med samebyn genomfördes för flera år sedan då det inte stod klart hur omfattande exploateringen skulle bli. Det framgår inte av MKB hur renskötseln kommer att påverkas av den här exploateringen om andra exploateringar också kommer att genomföras inom samebyns marker, s.k. kumulativa effekter.

Vid bedömningen av om en åtgärd påtagligt försvårar renskötselns bedrivande är det inte bara åtgärdens påverkan på rennäringen, utan även kringeffekter för det samiska samhället som måste beaktas. Det är därför viktigt att även beakta de sociala och kulturella effekter en planerad åtgärd har för att kunna bedöma om den innebär ett påtagligt försvårande.

Områden av riksintresse för rennäringen kan påtagligt skadas på grund av kumulativa effekter, renarnas undvikelseffekter t.ex. av ökad turism som minskar renarnas betesro, större spridning och aktivitet för renarna, ökad fragmentering av landskapet som minskar tillgång till marker som blir än mer viktiga för renarna med ett förändrat klimat. Det funktionella sambandet till riksintresseområden som ska finnas riskerar att tillintetgöras. Undvikelseffekten kan bli större än kommunen har räknat med. De åretruntmarker som Mittådalen's sameby har i Messlingenområdet är viktiga att de finns kvar oexploaterade så att områden av riksintresse för rennäringen kan nyttjas. Planområdet med tillhörande vägar och infrastruktur skulle kunna påverka renarnas rörelsemönster så att även värdefull näraliggande betesmark undviks, alternativt att renarna rör sig fortare genom eller från området. Sekundära effekter i form av fortsatt utveckling av området ska vägas in. I detta fall anser Sametinget att det orsakar ett påtagligt försvårande och påtaglig skada.

Sametinget bedömer att renskötseln i detta fall är den självklara markanvändningen. Mittådalen med Kappruet och Messlingen kan ses som kraftcentrum för samebyn. Samerna har verkat här med sin renskötsel i århundraden och Sametingets syn är att den samiska kulturen med den kulturellt traditionella långsiktigt hållbara renskötseln är den mest lämpade markanvändningen fortsättningsvis.

Kommentar:

Enligt Mittådalen's samebys markanvändningsredovisning nyttjas området Anåfjället/Lillfjället, ca 4 km söder om planområdet, under hösten och våren av Mittådalen's sameby. I området samlas renarna inför flytt mot vinter- och sommarmarker. Området håller mycket bra bete vilket utgörs av såväl marklav som hänglav. Inom området finns angivet trivselland, brunstland och uppsamlingsområde.

Kommunen menar att genom att diskutera stängning/omdragning av leder i området inför varje säsong och under perioder när renarna nyttjar området efter samråd med samebyn, Destination Funäsdalen och Nordic Skicenter kan turisterna styras till andra områden under dessa känsliga perioder när renarna befinner sig inom området. Tydlig och pedagogisk information om rennäringens bedrivande i området ökar förståelsen för behovet av att inte störa renarna under känsliga perioder.

Genom stängning och omdragning av leder under perioder när renarna nyttjar området förhindras kumulativa effekter och renarnas undvikelseeffekter.

Övergripande om riksintressen

För riksintressen gäller att det inte enbart är det utpekade riksintresseanspråket som skall beaktas vid planläggning och exploatering. Även åtgärder utanför det utpekade riksintresseområdet som kan påverka de värden som riksintresset avser skydda skall beaktas. Om dessa åtgärder bedöms kunna leda till att näringens bedrivande påtagligt försvåras ska åtgärden ej godtas. Det är därmed ej av avgörande betydelse att det aktuella området inte är direkt utpekad som riksintresseområde för rennäringen.

Kommentar:

För att renskötseln ska kunna bedrivas behövs betesområden som möter upp mot de varierande förutsättningarna. Betesområden används vid olika årstider och under olika förutsättningar. För att möjliggöra ett årstidscykliskt användande av betesområden krävs strategiska platser vilka till exempel utgörs av flyttleder, rastbeten och uppsamlingsområden. De strategiska platserna ligger till grund för de utpekade riksintresseanspråken. Tillsammans skapar dessa strategiska platser ett så kallat funktionellt samband. Det vill säga de skapar förutsättningar för att kunna bedriva renskötsel i en sammanhållen årscykel. Planförslaget berör inga av dessa utpekade riksintresseanspråk, utan är belägen ca 4 km från riksintresseanspråk område Anåfjället.

Nyttjandeavtal mellan rennäring och markägare

I området finns ett vinterbetesavtal sedan 2011 som omfattar ca 80 % av de privata markerna (sett till den fördjupade översiktsplanens omfattning) Ett barmarksavtal stod klart 2015 omfattande ca 95 % av berörda marker. Avtalet gäller i området Messlingen, Särvsjön och Långå. I det området har samebyarna under 2014-15 uppfört ett ca 5,5 mil långt stängsel över Särvfjället från Storsjö i norr till söder om Grundsjön i söder för att säkerställa att ren från Mittådalen inte kommer in på området söder-öster om Särvfjället under barmarksperioden. Med det nu gällande avtalet och stängslet är avsikten att renarna från Mittådalens sameby istället skall nyttja området på Lillfjället, Anåfjället och Kappruet i betydligt större utsträckning än tidigare. Avsikten är att driva renarna mot stängslet och sedan längs stängslet söderut mot området söder om Grundsjön och vidare in i området Lillfjället, Anåfjället och Kappruet.

Kommentar:

För fastigheten Messlingen 3:134 Kappruet föreligger inget avtal om upplåtelse av renbete.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen ska i ärenden där ett riksintresse riskerar att påverkas ta ställning till huruvida detaljplanens genomförande får sådana konsekvenser att den ej kan antas och genomföras, eller om konsekvenserna är av ingen eller mindre betydelse. Kommunen anger i planbeskrivningen samt i den särskilda konsekvensbedömningen avseende rennäringen att detaljplanens genomförande inte kommer att leda till sådan skada på riksintresset att detaljplanen inte kan genomföras. Som kan utläsas ovan är Sametinget av motsatt åsikt. Länsstyrelsen instämmer i Sametingets bedömning att den konsekvensbeskrivning för rennäringen som medföljer

planhandlingarna inte är tillräckligt genomgående och detaljerad för att ge en fullständig vägledning. Länsstyrelsen anser att det föreliggande underlaget inte ger en komplett bild av förslaget tänkbara konsekvenser, och att det därför inte är möjligt att i detta skede med säkerhet ta ställning till förslaget påverkan på riksintresset.

För att detta ska vara möjligt anser länsstyrelsen att det är nödvändigt att kommunen utvecklar konsekvensbeskrivningen. De delar som måste redovisas på ett bättre sätt är framförallt följande:

- Konsekvenser för samebyns möjligheter att nyttja åretruntmarker
- Konsekvenser kopplade till de kumulativa effekter som kan uppstå i kringområdet kopplat till den markanvändning som kommunen föreslår i den fördjupade översiktsplanen, inklusive ökad fragmentering av landskapet
- Undvikelseffekter orsakade av detaljplanens genomförande och den ökade aktivitet i närområdet som kan förmodas ske
- Beskrivning av och konsekvenser för funktionella samband mellan olika riksintresseområden
- Utvecklad beskrivning och motivering till varför kommunen anser att exploatering av området är viktigare än bevarande av och upprätthållande av nuvarande markanvändning.

Konsekvensbeskrivningen bör således kompletteras med en utförlig beskrivning av hur riksintresset rennärning påverkas vid ett genomförande av detaljplanen. Utan en sådan komplettering anser länsstyrelsen att det i detta skede inte går att göra en säker bedömning av huruvida exploateringen kan påtagligt försvåra rennäringens bedrivande

Kommentar:

Planområdet utgör inte riksintresseanspråk för rennäringen, utan är belägen ca 4 km norr om Anåfjället/Lillfjället. Åretruntmarkerna är belägna 3,25 km från planområdet.

Enligt Mittådalens samebys markanvändningsredovisning nyttjas området Anåfjället/Lillfjället, ca 4 km söder om planområdet, under hösten och våren av Mittådalens sameby. I området samlas renarna inför flytt mot vinter- och sommarmarker. Vilket innebär att renarna befinner sig i området under tid när det är lågsäsong för turismen i området.

Konsekvenser kopplade till de kumulativa effekter som kan uppstå i kringområdet kopplat till den markanvändning som kommunen föreslår i den fördjupade översiktsplanen, inklusive ökad fragmentering av landskapet;

Genom stängning och omdragning av leder under perioder när renarna nyttjar området förhindras kumulativa effekter och renarnas undvikelseffekter.

Konsekvenser för samebyns möjligheter att nyttja åretruntmarker:

Kommunen menar att genom att stänga och dra om leder i området inför varje säsong och under perioder när renarna nyttjar området efter samråd med samebyn, Destination Funäsdalen och Nordic Skicenter kan turisterna styras till andra områden under dessa känsliga perioder när renarna befinner sig inom området. Tydlig information om rennäringens bedrivande i området ökar förståelsen för behovet av att inte störa renarna under känsliga perioder.

För att möjliggöra ett årstidscykliskt användande av betesområden krävs strategiska platser vilka till exempel utgörs av flyttleder, rastbeten och uppsamlingsområden. Tillsammans skapar dessa strategiska platser ett så kallat funktionellt samband som ligger till grund för riksintresseanspråken. Det vill säga de skapar förutsättningar för att kunna bedriva renskötsel i en sammanhållen årscykel. Planförslaget berör inga av dessa strategiska platser eller utpekade riksintresseanspråk, utan är belägen ca 4 km från riksintresseanspråk område Anåfjället/Lillfjället.

Undvikelseeffekter orsakade av detaljplanens genomförande och den ökade aktivitet i närområdet som kan förmodas ske;

Kommunen menar att genom att diskutera stängning/omdragning av leder i området under perioder när renarna nyttjar området efter samråd med samebyn, Destination Funäsdalen och Nordic Skicenter kan turisterna styras till andra områden. Tydlig information om rennäringens bedrivande i området ökar förståelsen för behovet av att inte störa renarna under känsliga perioder.

Beskrivning av och konsekvenser för funktionella samband mellan olika riksintresseområden;

För att möjliggöra ett årstidscykliskt användande av betesområden krävs strategiska platser vilka till exempel utgörs av flyttleder, rastbeten och uppsamlingsområden. Tillsammans skapar dessa strategiska platser ett så kallat funktionellt samband. Det vill säga de skapar förutsättningar för att kunna bedriva renskötsel i en sammanhållen årscykel. Planförslaget berör inga av dessa utpekade riksintresseanspråk, utan är belägen ca 4 km från riksintresseanspråk område Anåfjället.

Utvecklad beskrivning och motivering till varför kommunen anser att exploatering av området är viktigare än bevarande av och upprätthållande av nuvarande markanvändning;

Syftet med FÖP:en för Messlingen m.fl., som ska ställas ut för granskning under sommaren 2017, är att kommunen ska erhålla en god och genomtänkt planberedskap för de närmaste årtiondena men som även ska skapa möjligheter för omständligheter och exploateringar som idag är oförutsägbara. Det är även viktigt att näringarna som verkar idag fortsättningsvis värnas och att de befintliga företagens utvecklingsmöjligheter tillvaratas.

Målet med den FÖP:en, är att skapa förutsättningar för fritidsboende i sådana former som möjliggör hög nyttjandegrad nära liftarna och andra strategiska lägen, d.v.s. kommersiella bäddar. Stor andel uthyrningslägenheter ger förutsättning för bättre service och färre biltransporter samtidigt som bättre beläggning skapar fler arbetstillfällen.

Detta planförslag innebär en ökning av antalet besökare i området, och därmed också mer människor ute på fjället. Det är därför viktigt att det finns kanaler och stråk för att säkerställa och kunna styra var spår och leder ut på fjället ska lokaliseras. Det är viktigt att fjällområdena bibehålls och att exploateringen inom hela planområdet sker på ett ansvarfullt sätt i samarbete med samebyarna och Destinationen så att bra passager för turister kan åstadkommas samt för att undvika intressekonflikter.

På ett tydligare sätt motivera varför detaljplanen anses utgöra ett angeläget allmänt intresse och också redogöra för om andra alternativa lokaliseringar har studerats och valts bort.

Kommentar:

Exploatören, markägare, har inkommit med önskemål att få exploatera sin fastighet. Syftet med planen är bl.a. att få fler bosatta i områdena, möjliggöra olika typer av boende-alternativ, skapa mötesplatser och förbättrad service, koncentrera bebyggelse i strategiska lägen, säkerställa utrymme för stigar, leder och tillgänglighet till naturen samt gång- och cykelvägar.

I föreliggande förslag till FÖP:en för Messlingen finns endast ett av de tidigare föreslagna B-områden kvar, område BG 7, belägen öster om stigen mot Öjevallen, omfattande ca 25 ha. Området beräknas rymma 40 – 50 hus motsvarande ca 300 bäddar. Ett nytt område, BG 6 Gammelvallen, är utlagt som är beläget söder om område BG 7 och väg 537. Området omfattar ca 50 ha och beräknas rymma ca 80 hus, motsvarande 500 bäddar. För båda dessa områden BG6 och BG7, gäller byggnader med 1 – 2 våningar med krav på detaljplan, totalt 120 – 130 hus, dvs ca 40 % lägre bebyggelsegrad längs väg 537 än den gamla områdesplanen från 1960-talet tillåter.

Kommunen har i arbetet med FÖP:en bedömt att Kappruet-planen är en lämpligare lokalisering med mer koncentrerad bebyggelse än de tidigare utlagda B-områdena i den gamla områdesplanen 1979 som medgav mer spridd bebyggelse utmed väg 537. Detta möjliggör högt nyttjande av turistbäddar genom att skapa förutsättningar för fritidsboende som möjliggör hög nyttjandegrad nära liftar och andra strategiska platser genom s.k. varma bäddar framför exploatering av enskild fritidsbebyggelse i dessa lägen.

Mellankommunal samordning

Frågan bedöms inte relevant att hantera i den aktuella detaljplanen.

Miljö kvalitetsnormer

I miljökonsekvensbeskrivningen görs bedömningen att inga miljö kvalitetsnormer kan komma att överskridas som en följd av genomförandet av detaljplanen. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning.

Strandskydd

Strandskyddet inom detaljplanens områden för kvartersmark, parkering och väg upphävs enligt planbeskrivningen med hänvisning till 7 kap. 18 c § punkterna 4-5 samt 7 kap. 18 d § första stycket miljöbalken. Fri passage fastställs genom bestämmelse *Natur* i planen och lämnar en fri passage mot Mittån om 20-25 meter.

Skäl 4 kan ej gälla för bostadsbyggnader, däremot för övriga planerade verksamheter. Skäl 5 är applicerbart för bostäder inom detaljplan. 18 d § första stycket, landsbygdsutveckling i strandnära lägen, bedöms vara möjligt att hänvisa till. Sammantaget gör länsstyrelsen bedömningen att upphävande av strandskyddet inom detaljplanen kan ske i linje med gällande bestämmelser. Kommunen bör dock på ett tydligare sätt motivera varför detaljplanen anses utgöra ett angeläget allmänt intresse och också redogöra för om andra alternativa lokaliseringar har studerats och valts bort.

Plankartan, som är den juridiskt bindande, har dock ej ändrats sedan samrådsskedet. Plankartan som medföljer granskningen och dess skäl för upphävande av strandskyddet är ej applicerbara. Inför antagande måste plankartan korrigeras.

Kommentar:

Plankarta samt planbeskrivning revideras med särskilda skäl samt ändras där plankarta och planbeskrivning korrigeras till lika skäl för upphävande av strandskyddet.

Hälsa och säkerhet

Av planbeskrivningen framgår att geoteknisk utredning har genomförts och att stabiliteten i området bedöms som tillfredsställande och att några risker för ras- och skred inte bedöms föreligga. Planbeskrivningen anger att lutningen i området inte är brant, men det kan med fördel förtydligas om det vintertid kan finnas risker för snöskred/laviner, om sådana har förekommit i området under tidigare år samt vilka skyddsåtgärder som i så fall bör vidtas.

För radon anges i planhandlingen att markförhållandena kan innebära förhöjd radonrisk i hus byggda utan radonskydd. Rekommendationen bör därför vara att radonsäkert byggande ska utföras, inte bör som planbeskrivningen anger. Planbeskrivningen anger på ett bra sätt räddningstjänstens förutsättningar för brandbekämpning.

Kommentar:

Planbeskrivningen kompletteras med förtydligande skrivning om snöskred/laviner inom planområdet samt inte heller inom glidavstånd från planområdet har förekomst av laviner observerats.

Geotekniska undersökningen redovisar att risk för ras eller skred inte bedöms föreligga för naturligt lagrade jordarter.

ÖVRIGT

Planbestämmelser

Skotertrafik inom planområdet begränsas tidsmässigt genom planbestämmelse. Juridiskt finns inget hinder mot att hantera frågan genom planbestämmelse men lämpligheten kan dock ifrågasättas. Följande text återfinns på Boverkets hemsida, Kunskapsbanken: "Vägens trafikfunktion, tillgängligt gaturum och den omgivande bebyggelsens användning, som till exempel bostäder, skolor eller affärscentra är förutsättningar för hur trafik bör regleras på vägar. Dessa trafikregleringar är inte lämpliga att göra i en detaljplan utan regleras istället företrädevis genom lokala trafikföreskrifter. Det kan handla om särskilda åtgärder för hastighetsdämpning, begränsning av trafikslag (bil-, 7 (9) gång-, cykel-, kollektivtrafik med flera) eller tidsbegränsning av trafik. Även krav på trafiksäkerhet, trygghet, god stadsbild samt minimering av avgaser och bullerstörningar kan tillgodoses genom lokala trafikföreskrifter".

Fördelen med att lämna så mycket som möjligt av trafikregleringen till de lokala trafikföreskrifterna är att detaljplanen inte behöver ändras så fort trafiksituationen förändras. Trafikföreskrifter är generellt sett enklare att ändra än detaljplaner. Det är

lämpligt att använda generella planbestämmelser och att mer detaljerat beskriva den planerade trafiksituationen i planbeskrivningens genomförandedel.

Kommentar:

Planhandlingen ändas/kompletteras enligt länsstyrelsens synpunkter

Artskyddsförordning

Område B(2) är i inventeringarna (fågelinventering och naturvärdesinventering) utpekade som häckningsområde för tretåig hackspett. Arten är upptagen i bilaga 1 till artskyddsförordningen och omfattas därför av 4 § samma förordning. Länsstyrelsen bedömer att denna detaljplan kan innebära en sådan påverkan på arten att en dispens från artskyddsförordningen krävs för att genomföra exploateringen.

Kommentar:

Dispens från artskyddsförordningen kommer att sökas innan exploateringen genomförs.

Vatten och avlopp

Kommunen planerar anläggande av kommunalt avlopp i Messlingen och länsstyrelsen menar att även detta område bör ingå. Synpunkten framfördes även i yttrande över den fördjupade översiktsplanen:

Planen omfattar ett stort antal bäddar totalt sett. Det är därför mycket viktigt att vatten- och avloppsfrågor kan lösas på ett tidigt stadium. Länsstyrelsen instämmer i kommunens bedömning att va-frågorna överlag ska lösas genom kommunala anläggningar. De krav som gäller idag för avloppsrening kräver kunskap och resurser och detta uppnås bäst genom kommunala lösningar där så är möjligt.

Krav enligt olika EU-direktiv såsom Vattendirektivet och Avloppsdirektivet är styrande för det vatten- och avloppsarbete som utförs. Kommunen måste därför ligga före i planeringen av infrastrukturen för VA i de olika detaljplaner som följer av den fördjupade översiktsplanen. Den vägvalsutredning som pågår måste bli klar innan man går vidare med den fördjupade översiktsplanen. I samband med utredning av hur vattenförsörjningen ska lösas ska även kommande vattenskyddsområden beaktas. Dessa kan med sina föreskrifter bli styrande för vilken typ av exploatering som kan bli aktuell inom just de områdena (t.ex. anläggande av jord- eller bergvärme). Vid planering av olika avloppslösningar måste Vattendirektivets krav på uppfyllande av miljökvalitetsnormer uppmärksammas. Det bör då noteras att försämringsförbud gäller på kvalitetsfaktornivå, se EU-mål C-461/13 (den sk Weser-domen).

Dagvattenfrågan är i VA-utredningen beskriven på ett bra sätt och innefattar rekommendationen att drift- och skötselplaner för tillsyn och underhåll av de dagvattenhanterade åtgärderna upprättas. Länsstyrelsen vill poängtera att detta är viktigt och också genomförs. Gällande vattenförsörjningen anges att ny vattentäkt ska anläggas. Här bör även vattenskyddet beaktas, dvs. anordnande av vattenskyddsområde.

Kommentar:

I Messlingen är bebyggelsens storlek att anse som ett större sammanhang. Därför har kommunen ett ansvar för att lösa vatten och avloppsfrågan. Kommunen har därför påbörjat en översyn av var man kan placera nya anläggningar för att tillgodose det behov som planen ger upphov till. På plankartan har utbredningsområden för avloppsanläggningar markerats med röd färg och utredningsområden för vattentäkter har markerats med blå färg i FÖP:en.

Vattenskyddsområde ska anordnas.

Fornlämningar

Detaljplanen berör inga kända fornlämningar och det är inte heller sannolikt att sådana kommer att påträffas vid en arkeologisk utredning. Den skoterled som översiktligt presenteras i underlaget riskerar däremot att komma i konflikt med lämningar på tre lokaler. Lämningarna ska i första hand helt undvikas genom planering av lokalisering av skoterleden. Om detta inte är möjligt krävs tillstånd från länsstyrelsen enligt 2 kap. kulturmiljölagen. Karta bifogas.

Kommentar:

Lokalisering av skoterleden ses över.

5. Sametinget

Synpunkter från Sametinget

Remissvar avseende detaljplan för Messlingen 3:134, Kappruet, Härjedalens kommun,

Dnr 402-8865-15

Sametinget har fått möjlighet att yttra sig på uppdaterade handlingar och har några synpunkter att tillägga.

Sametinget menar att den miljökonsekvensbeskrivning som Härjedalens kommun bifogat gällande rennäringsen inte tillräckligt har belyst konsekvenserna av hur Mittådalens sameby påverkas. Sametinget anser att den tänkta exploateringen av samebyns åretruntmarker kommer att medföra påtaglig skada för rennäringsen. De samråd som bolaget haft med samebyn är flera år gammal och gjorts innan det stått klart hur omfattande etableringen/exploateringen skulle bli för rennäringsens fortsatta bedrivande. Sametinget menar att det inte framgår av den här miljökonsekvensbeskrivningen hur renskötseln kommer att påverkas av den här tänkta exploateringen om andra exploateringar också kommer att genomföras inom samebyns marker genomförs, s.k. kumulativa effekter.

Kommentar:

Planbesked för att ta fram ett planprogram för detaljplan Kappruet beslutades i Myn § 205, 2013-10-31. Beslut om fortsatt planläggning togs i Mbn § 32, 2014-03-27. Mbn § 25, beslutades 2015-04-16 att föreslå KS besluta om hur högt upp mot fjället bebyggelsen ska sträcka sig. Godkänd för samråd 2015-11-24 beslut Mbn § 11. Samrådstid 2015-12-08 – 2016-01-29. Föredragning av samebyn och beslut om fortsatt planläggning Mbn § 11, 2016-10-27 (Samebyn deltog på Mbn). Granskningstid 2016-12-01 – 12-31. Ny granskningsomgång, pga. felaktiga planhandlingar, 2017-01-19 – 2017-02-09.

Vid tre samråd/informationsträffar med Mittådalens sameby har exploatören lämnat informationen om att fastigheten Messlingen 3:134 avses planläggas och att ingen bebyggelse placeras högre upp belägen än läge för avstigning från befintliga liften. Därefter har två samrådsmöten hållit tillsammans med samebyn, länsstyrelsen, exploatör och planförfattare den 30 juni och 13 oktober 2016.

Citat Planprogrammet: 2013-10-14

Rennäringsen

Vid samråd med Mittådalens sameby har exploatören lämnat den informationen att fastigheten Messlingen 3:134 avses planläggas och att ingen bebyggelse placeras högre upp belägen än läge för avstigning från lift. Samebyn har skriftligen meddelat att de inte har några invändningar i nuläget.

Vid bedömningen av om en åtgärd påtagligt försvårar renskötselns bedrivande är det inte bara åtgärdens påverkan på rennäringen, utan även kringeffekter för det samiska samhället som måste beaktas. Förlusten av traditionell kunskap om renskötselns bedrivande som förmedlats i generationer är en minst lika försvårande påverkan som förlusten av en flyttled. Det är därför viktigt att även beakta de sociala och kulturella effekter en planerad åtgärd har för att kunna bedöma om den innebär ett påtagligt försvårande.

Sametinget menar att områden av riksintresse för rennäringen påtagligt kan skadas på grund av kumulativa effekter, renarnas undvikelseeffekter t.ex. av en ökad turism som minskar renarnas betesro, större spridning och aktivitet för renarna, ökad fragmentering av landskapet som minskar tillgång till marker som blir än mer viktiga för renarna med ett förändrat klimat. Det funktionella sambandet till riksintresseområden som ska finnas riskerar att tillintetgöras. Större spridning och högre aktivitet för renarna medför att det blir merarbete för renskötarna med ökade kostnader. Sametinget anser att undvikelseeffekten kan bli större än vad kommunen räknat med. Genom exploateringen kommer fjällnära skog att avverkas, vilket också kan försvåra renskötseln eftersom med skogen försvinner värdefull näring för renar och i den avverkade skogen som inte bebyggs kommer vegetationen att förändras och tas över av växter som inte ger den näring renen behöver.

Renskötseln är en anpassningsbar kulturnäring som överlevt många omställningar. Det har dessvärre kommit till en punkt att överlevnaden för den samiska kulturen hotas av etableringar som ett stort turistprojekt skulle medföra.

Exploatering inom åretruntmarkerna lämnar djupa sår i den biologiska mångfalden renarna genom sitt betande förvaltar. Renskötseln lider redan av klimatförändringar genom återkommande vintrar med låsta betesförhållanden av istäckta marklavar och dessutom borthuggna lavbärande skogar. Inte minst ett fragmenterat landskap är ett hot. De åretruntmarker som Mittådalens sameby har i Messlingenområdet är därför viktiga att de finns kvar oexploaterade så att områden av riksintresse för rennäringen kan nyttjas. För att dessa ska kunna nyttjas är det viktigt att de funktionella sambanden finns för att renarna ska ha den naturliga infrastruktur för strövande som behövs i ett sammanhållet landskap. Planområdet med tillhörande vägar och infrastruktur, skulle kunna påverka renarnas rörelsemönster så att även värdefull näraliggande betesmark undviks, alternativt att renarna rör sig fortare genom eller från området. En framåtsyftande bedömning bör också göras av åtgärdens påverkan i framtiden. Kommer åtgärden medföra fler aktiviteter/åtgärder i området; kommer kringverksamhet och andra synergieffekter uppstå? Vid planering av till exempel en turistanläggning i en fjälldal är det rimligt att föreställa sig att den kan expandera i framtiden med ytterligare anläggning av infrastruktur, bebyggelse m.m. Dyliga sekundära åtgärder och effekter bör vägas in vid en bedömning om den primära åtgärden orsakar ett påtagligt försvårande för rennäringen. I detta fall anser Sametinget att det orsakar ett påtagligt försvårande och påtaglig skada.

Det är viktigt att komma ihåg Sveriges skyldigheter enligt artikel 27 ICCPR som innebär att ett urfolks traditionella landområde och möjligheter att bedriva sin kulturellt betingade näringsform aldrig får inskränkas i sådan utsträckning att de lokalt påverkade individerna förlorar sin möjlighet att försörja sig genom sin traditionella näringsform. Detta innebär att artikel 27 ICCPR skyddar varje enskild renskötarens rätt att bedriva en hållbar renskötsel. Detta är ett absolut krav enligt ICCPR och medför således en *skyldighet* för staten att garantera att samerna inte fräntas rätten att utöva traditionell renskötsel inom varje del av renskötselområdet, och detta ner på individnivå. Sambandet mellan rennäring och samisk kultur befästs alltså inte bara i nationell rätt utan framgår även av folkrätten. I egenskap av kulturbärare för samisk kultur åtnjuter således renskötseln ett mycket långtgående rättsligt skydd. I planprocesser och tillståndsprövningar där en bedömning ska göras av om renskötselns bedrivande påtagligt försvåras är det därför viktigt att utgå från det skydd och främjande av renskötsel och i förlängningen samisk kultur som Sverige åtagit sig att upprätthålla. Att renskötselns viktiga mark- och vattenområden (värden) skyddas genom miljöbalken är en kodifiering av detta synsätt. Miljöbalkens bestämmelse om påtaglig skada ska därmed, precis som med övrig nationell lagstiftning såsom plan- och bygglagen och förvaltningslagen, tolkas utifrån de folkrättsliga instrument såsom ICCPR som Sverige ratificerat s.k. *konventionskonform tolkning*.

Sametinget bedömer att renskötseln i detta fall är den självklara markanvändningen. Renskötseln och den samiska kulturen kan fortleva och bidra till *Generationsmålet* på ett sätt som inte förstör kommande generationer möjlighet att leva ett gott liv. Renskötseln i området främjar hållbar utveckling i enlighet med miljöbalkens allmänna mål genom ekologiska, sociala, kulturella och samhällsekonomiska hänsynstaganden. Renarna är en del av flera ekosystem och bidrar till att den biologiska mångfalden hålls i balans. Renskötseln är viktig i Sveriges miljö- och naturvårdsarbete bland annat genom att vara en indikator för grön infrastruktur det vill säga sammanhållna landskap. En välmående och fungerande renskötsel innebär ett sammanhållet och ekologiskt stabilt landskap. Renskötarna besitter en enorm kunskap genom att man följer renarna och observerar olika förändringar. De samiska traditionella kunskaperna är vidareförmedlade genom generationer men är ändå inte en gammal eller ålderstigen kunskap, utan den inkluderar kunskap som används idag och som också vidareutvecklas. Renskötseln tillsammans med de samiska näringarna har även en regionalekonomisk betydelse genom att den skapar sysselsättning i gleset befolkade områden. Förutom den direkta sysselsättningen har renskötseln också betydelse för annat näringsliv i renskötselområdet. Dessutom har renskötseln och andra samiska näringar och kultur stor betydelse för regionens kulturella profil och är en tillgång till turistnäringen. Renskötseln skapar även värden som väsentligt överstiger de ekonomiska. Mittådalen med Kappruet och Messlingen kan ses som ett kraftcentrum för samebyn. Samerna har verkat här med sin renskötsel i århundranden och Sametingets syn är att den samiska kulturen med den kulturellt traditionella långsiktigt hållbara renskötseln är den mest lämpade markanvändningen fortsättningsvis.

Ekosystemtjänster och klimatanpassning

Miljö är tvärgående fråga då samhället och människan är beroende av ekosystemens många tjänster. Vikten av helhetsperspektiv och sektorövergripande synsätt är en förutsättning för både ekosystemtjänster och biologisk mångfald. De samiska näringarna främjar en cirkulär ekonomi och visar vägen till att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och negativ miljöpåverkan. Inom renskötseln märks klimatförändringarna redan av bland annat att vädret är mer varierat. Forskningen lyfter fram att konkurrerande markanvändning är en av de faktorer som har störst betydelse för renskötseln och att det även kommer att ha stor betydelse för effekterna av ett förändrat klimat. Vilket innebär att tillgången till olika betesmarker och flexibilitet att nyttja dem vid olika årstider och väderförhållanden är mycket viktigt för renskötselns klimatanpassningsmöjligheter.

Kommentar:

Se kommentarer under länsstyrelsens yttrande.

6. Mittådalens sameby

Genom Lisa Altrén, Paralegal, Front advokater Piteå, har Mittådalens sameby inkommit med synpunkter. Yttrandet bifogas denna skrivelse

Kommentar:

Se kommentarer under länsstyrelsens yttrande.

STÄLLNINGSTAGANDE

Inkomna skrivelser föranleder följande ändringar av planförslaget

Planbeskrivning

Planbeskrivningen kompletteras/ändras enligt ovanstående kommentarer

Plankarta med Planbestämmelser

Plankartan med planbestämmelser ändras enligt ovanstående kommentarer

Miljökonsekvensbeskrivningarna

Miljökonsekvensbeskrivningarna kompletteras/ändras enligt ovanstående kommentarer

MEDVERKANDE TJÄNSTEMAN

Utlåtandet har upprättats på uppdrag av exploatören, av Sten Olof Hoflin, Bruksvallarna.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Med hänsyn till ovan anförda, rekommenderas Miljö- och Byggnämnden besluta

- att anta denna skrivelse som sin egen
- att föreslå miljö- och byggnämnden att föreslå KF anta planen

Sveg 2017-05-23

Britt-Mari Nordstrand
Planchef

Bruksvallarna 2017-05-23

Sten Olof Hoflin
Planförfattare